

dhet efter dhetta Wårt nådige Placatz Påbud / utan någon wijsdare in
wänding eller drögz-mål / warandes en gång för alla gånger denne Wår
Nådige allswarsamme Notification och Aithwarning dirigerat och stålt
till Wederbörande / så alle i gemeen / som hwar och en i synnerheet. Stulle
nu någon här emoot draga tiden längre vth / så at han igenom något
beswär eller Execution aff Wårt Reductions Collegio på sine Godz
och Egendom loanne til at lijda / må dhen samme då sig sielstwan och
ingen annan sådant imputera och tilskrifwa / hafswandes ofstabe:te Col-
legium, isehl aff theas Comparition, fulkommelig macht och tilstånd
at efter the Skial och Acter som the inkomne äre / och them kunna be-
kante wara / Sakerne sluta och affgöra. Och på dhet någon så mycket
mindre kan hafwa orsak at förebära som hade honom här om icke wa-
rit kunnigt / eller han här aff wetat / är Wår Nådige Willie och Befall-
ning til Wår Öfwer Ståthållare sampt General Gouverneurer,
Gouverneurer och Landzhöfdingar / at dhe gidre dhen ofehlbare an-
stalt / at dhetta Wårt Nådige Påbud måtte / vthan något drögz-
mål / aff alle Predijestolar / så i Städerne som på Landet / jämbwål och
på Håradz Tingen publiceras och allmänt kunnigt gidras / på dhet alle
som wederböre måtte hafwa sig alt sådant medh vnderdånig hörsam-
het at efterrätta. Til yttermehra wisso hafwe Wij dhetta medh egen
Hand vnder skrifwit och W.irt Kongl. Seeret bekräfta låtit. Datum
Huswudquarteret Ljungby den 13. Aprilis Anno 1678.

C A R O L U S.

H. Goghnsen.

58. 57
Kongl: Mayst:
Renoverade
PLACAT,
Angående huru Stoore-Sidtullen
aff all Koppar skal clareras.

Stockholm/

Tryckt hos Nicolaum Bantijff / Kongl. Booktr.

Renovande
PLACAT

3. A
Terra...
9584

W IJ CARL /

medh Gudz Råde /
Sweriges / Gidhes och
Wendes Konung / Storfurste
til Finland / Hertigh vthi Skånel
Estland / Liffland / Carelen / Breh-
men / Behrden Stettin . Pommeren

Cassuben och Wenden / Furste til Rügen / Herre öfwer Jager-
manland och Wismar ; Så och Pfalz Grefwe widh Rhein
i Beyeren til Göllich / Cleve och Bergen Hertigh ; Gidre wite-
terligit / at såsom Wij een rum tijdh hafwe spordt och besur-
nit / huru som een stor deel aff Wår och Chronones Tull för
dhen Koppar som vthskieppas / är igenom Kopparens oldfli-
ga vthprachtiserande worden försnillat ; Och och Chronan i Wå-
re Inkomster til icke ringa affsaknadt ; Alltså hafwe Wij wål
reeda Anno 1671. den 24. Julij igenom ett Wårt då aff Try-
cket vthgångne Placat, stadgat och förordnat / huru och på
hwad sätt som sådant skulle förre mås och betas / och man i dhet
udrmaste koma til at så dher vppå een richtigheet. Men som Wij
ännu måste ehrsabra / at dhen förre oredan icke aldeles vphörer /
vthan aff sielfwe effecten negsampt rönes / at med dhenne Tul-
len icke mederbörligen tilgåår ; Th höfwe Wij sammit rådeli-
git / Wårt åswanb:te förre Placat ytterligare at förnya / och
til mehra hemmande aff hwarjehanda vnderseff / watit förre
satade dhet samma något at amplificera sampt Publicera lå-
ta / på dhet at hwar och een som mederbör / må weta råtta sigh
dher effter / och så mycket bättre taga sigh til wahra för ellest i å
söllhange skada och olågenheet.

Skalk

Libri... Nicolai...

I.

Skal all dhen Koppär / som widh Stora Koppär Berget / ny Koppärberget / Garpenberget / Skinfatteberg / Luppmarcken eller annorstades i wårt Rijk tilwärtas / widh Ufwe-stadsfors igenom Wäre dher förordnade betiente / och widh dhe andre Wäcken / genom dhem til hwilke dhe wydragne äre / flitigt wytecknas / til Root föras / och på dheras Räkning stäl-las / som Koppären off Bergsmännen sigh hafwe tilhandlat. Antingen dhen då effter Wäre nådige tillåtelse och Förordning / skal myntas eller ägaren tänker dhen wytskeppa / eller och här inRijtes til Messingbruken / Koppärslagarne eller elliest at för-sälja; Doch skal dhetta här wijdh tagas i acht / at som Wäre betiente widh Ufwestad alltid måste wara tillstådes när som där någon Koppär wdgas / så at dhe annotere hwem dhen emoot-tager; Utså skal widh dhe andre Wäcken / där dhe icke kun-ne komma til ingen Koppär wdgas. Utan at Bergsmästaren hwar under dhe höre / är där hoos / och kan dhens Rampn som Koppären emottager / wederbörligen anteckna.

2.

För all dhen Koppär som således på eens eller annans rå-
 kning aff hwad Stånd eller wilkor han häre må; ifrån Bergs-
 mannens räkning blifwer fördd / skal dhen som sedan blifwer
 ägare där til / gifwa sin revers, at stå och swara til Tullen aff
 ett så stort quantum som han Ridpt eller wytaget hafwer / til
 thes han nogsambligen bewijser sigh alt eller een deel där aff / til
 en eller flere af Wäre Underståthare som i hans ställe för Tullen
 kunne wara swars gode / hafwa förskide / eller fielf wytskep-
 pat och förutlat; hwilke Reverser hwar gång som Koppären
 kommer i eens annans handh / off dhen förra ägaren / til dhen aff
 wårt Cammar Collegio där til förordnade Bokhållare skole in-
 söndas / at däreffter infordra store Sigtullen där aff. Och dhen
 senare

senare ägharen således alltid swara för betalte Tull; Så at
 dhen alltid / Ridpare från Ridpare föres dhen senare ägaren til
 Last / hwilken revers siff hoos Bokhållaren är inkommen / til
 dhes man aldeles är försäkrat / at Tullen för all dhen Koppär
 som förutlats bödr / är riktigt betalt. Stulle någon för sum-
 ma dhesse reverser eller accepter stroy widh Koppärens såliandel
 til Bokhållaren at insända eller lefwerera; Så skal dhen sam-
 ma uttan någon inwändningh swara för dhen Tullen / och dhen
 betahla / sötkandes sedan sin man igen / dhet bästa han kan och
 gitter. Men för dhe poster som een eller annan aff Wäre in-
 hemste Underståthare / til någon wybländsk fremmande wil för-
 sälja / måste Sälgiaren wara Wäre man för Tullen; Och stän-
 de honom fritt antingen stroy widh sälgiandet at taga försäkring
 aff sådanne Ridpare / em Tullens richige erlaggiande då han
 wytskeppas eller och tilhålla beste wybländsk Ridpare / at skaffa
 sigh någon annan inhemsk för Tullen swars gill Man / som sigh
 dät före reverserar, på hwilkens Räkning Koppären sedan eff-
 ter des til Bokhållaren inkomne Revers kan debiteras, til des
 han bewijser wytskeppningen mora stedd / och Tullen erlagdh.

3.

Medh dhen Koppär som til Messingbruken försändes /
 och sedan vthi Manufacturer wyrt betas / procederas samma-
 ledes och aldeles så som i dhen andre Punkten förmåhles; Och
 effter som alle Wäre tre gne Underståthare som sådanne Messing-
 bruk hafwa / och allenast för Messing Tullen betahla / skole wara
 obligerade medh Bokhållaren at beräkna all dhen tilwärt som
 aff Galuxen kan förorsakas / warandes dhe eller sådanne Rid-
 pare som här i andre Punkten förmåhles / för bundne däreff-
 ter Tullen at proportionera och godh gödra.

4.

Så som ingen Sigtull aff der Koppär och Messing / eller Koppär
 och Messing Manufacturer som här inRijtes Consumeras

ras och förbrukas / antingen dhet då är Taak Koppar som här
förbrukas / ordinario affbrenning eller elliest skal fordras / vthan
sådan på goda Actester i Räkningarne til affkortning bödr af-
skrifwas; Så skole alle Wäre åfwanb:te Underlåthare / men
isynnerheet dhe som Messingzbutiken ide / så wäl som Koppar-
slagare / Styck och Klockegiutare / som någon Koppar köpt
hafwa / wara omdänkte / så frampt Summan stiger öfwer ett
halft Skieppund / at taga aff dheras Afnehmare ett noga bewijs
och quittens, at dhe här inne at bruka och förndta / en sådan
post köpt hafwa / och då skal vppå sådant bewijs / som och strart
til åfwanbem:te Bookhållare inskickas skal / Säljaren i räkning
slika poster godt gibras och affskrifwas / men är wichten aff
mindre importans då må Säljarens vthfago Wisord gif-
was / allenast han i sin Book annoterar Köparens Namn /
och dhet widh på fordran vpwijser / eller ett vidimerat extract
därast inleswererer; Men för dhe poster som medh sådanne gyl-
tige Documenter en kunna bewijsas til innom Landzbruk och
behoff wara vptiöpte / skole Säljarene wara förbundne Tullen
at erlåggia / dhet ware sigh så aff Kopparslagare-arbete / eller
hwadh Namn dhet hafwer / som aff Koppar och Messing gibras;
förhårandes i dhe större quantiteter och i det som vthskieppas /
aldeles som i andre Punkten förinhles; Men dhe Kopparsla-
gare eller Messingzförare som i andre Wäre Städer Boo / eller
elliest til Landzmarknaderne dheras Godz föröra / och aff geme-
ne man sådanne actester en alltid fordra kunne / hålft vppå små
poster / dhe skole wara förbundne när dhe til Marknad komma /
alt sitt Godz til Wägen / där Wägar finnas / at förä / tagan-
des där på attest aff Wägaren / huru mycket han inbracht haf-
wer / och åter när Marknaden är ändat / dhet som han kan hafwa
öfwer / eller ändä öförsåldt / på nytt iäen wäga låta / och dhet på
förb:te attest annotera, då honom differensen i Wichten god
giord och affskrifwen blifwer / där öfwer Borgmästare och
Råd i Städerna skole hand hålla / at där medh må riktigt
tilgå;

tilgå; Och emedan een godh deel aff Kopparslagare och andre
som handla i smått medh Koppar / sieltwe icke kunne skrifwa el-
ler hålla richtigheet där på som wederbör; Ty skall Bookhållaren
wara plichtigt för dhem at anteckna / hwad som gibras behoff
och dhet vthan vppehåld eller wedergjällning / på dhet richtig-
heten i dhette fall så mycket mehra motte befrämias; Så skall
och widh Småtullarne / när Kopparslagare förä någon Kop-
par vth / widh dhe Små Hamnarne vthem Staden at förar-
beta / noga antecknas både wicht och stycketablet / samt när dhe
komma tilbakars / gifwas gran ocht / om och samme quantum
igen inkommer / eller hwart dhet år kommit.

5.

Så som på ofwanbem. sått Wäre Store Sidtulls Rättig-
heet lærer förmodeligen bäst kunna conserveras och ali Wth.
bruk och ole fligit försnillande förekommas; så skal här med i thet
öfrige icke betagas Wäre trogne Underlåthare / som äre berätti-
gade til at handla med thenne Wäran / någon Friheet / därwid
at continuera, Men för Wäre och theras Säterheet skull / skal
them högst åliggia på ofwanb. sått och wijs at procedera, och
vthan försummelse eller Wederwillia / med Wederböronden som
aff Wäre Cammar Collegio därtil förordnas / corresponde-
ra och liquidera, gifmandes om the för sålde Poster strax godh
vnderrättelse genom Reversers eller Actesters inleswererande
som §. 2. förinhles / på thet the samme tydigt må kunna effter
samme Actester, then ene aff / och then andre vppå skrifwas / ta-
gandes sedan hwar och een som någon Koppar eller Messing
vthskieppa wil / ett Actestarum aff Rante Cammaren / at Skiep-
pet som Wäran innehatwer / ware sigh heel- halft- eller öfrift
Tullen som sagt de / i Banco betalt hafwer / och må sedan så wij-
da dhet / then thet inlastade Koppar eller Messing angår / fritt
passera, at innan sådan Attest vpwijses / skal Skieppet widh
Wäre Store Sidtull icke förpassas.

6.

I synnerheet skal widh hwart Åhrs Seglations Stunt / een
 noga Skärskadan anställas / och then Koppas och Messing / eller
 Koppas- och Messingz Manufacturer som widh liquidatio-
 nen med them som thet med handlat hafwa / pröfwat icke wara i
 beakt / eller förtullat / eller här In Rikets consumerat / skal
 alldeles wara förbruten / äfwen så wäl som then thet strax befin-
 nes oldfligen wara utskieppat. Wij biude och befalle thet förre
 alle Wäre trogne Underätare / och hwar och en som thotta i nå-
 gon mätto angä kan / at the ställa sigh theenne Wäre nödige För-
 ordning til underdånig efferrättelse ; I synnerheet befallas här
 med i Räder Wäret Cammar Collegium, Öfwer Ståthållare
 i Stockholm / Gouverneurer och Landzhöfdingar / samt Borg-
 mästare och Råd i Städerna / hwarest någon Utskieppning skee
 böhr / at the göra Bookhållaren / som aff Wäret Cammar Col-
 legio här Öfwer warder förordnat / samt hans Umbudzman /
 och the Betidante som the här widh brukandes warda / här widh
 hundraeking / och i alla billige Ansökingar adli stera / efter som
 Wij them alle och här med i wäret Kongl. special Befydd / emot
 all Wäld och Drätt anamme / i Krafft aff Wäre förre Öfwer slij-
 ke Betientes Protection utgångne nödige Förordningar ; Til
 yttermera wisso hafwe Wij thet i med egen Hand under skrifwit
 och Wäret Kongl. Secret bekräfta lätit. Datum Sölderlägret
 widh Christianstads den 19. Julij 1678.

CAROLUS.

LOCUS
 SIGILLI.

Kongl. Wäret.

59, 58

Föbud och Förordning /

Huruledes medh Acternes Uttagande
 och äther inlewererande aff Parterne under Kongl.

May: Revision skal förhållas ; gifwit vith Seldts

lägret widh Wästerhamlösa den

14 Augusti Anno 1679.

I Stockholm / tryckt aff Niclas Wankijff /
 Kongl. Booktryckare.